

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

12. května 2011 *

Ve věci C-391/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas (Litva) ze dne 8. září 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 2. října 2009, v řízení

Malgožata Runevič-Vardyn,

Łukasz Paweł Wardyn

proti

Vilniaus miesto savivaldybės administracija,

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija,

Valstybinė lietuvių kalbos komisija,

* Jednací jazyk: litevština.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyrius,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues, předseda senátu, A. Arabadžev, A. Rosas, U. Lõhmus a A. Ó Caoimh (zpravodaj), soudci

generální advokát: N. Jääskinen,
vedoucí soudní kanceláře: R. Šereš, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. září 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za M. Runevič-Vardyn a Ł. P. Wardyna E. Juchnevičiusem a Ł. Wardynem, advokatai,
- za litevskou vládu D. Kriaučiūnasem a V. Balčiūnaitė, jako zmocněnci,
- za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,
- za estonskou vládu L. Uiiboem a M. Linntam, jako zmocněnci,

- za lotyšskou vládu K. Drēviņa a Z. Rasnačou, jako zmocněnkyněmi,

- za polskou vládu M. Szpunarem a M. Jarozsem, jako zmocněnci,

- za portugalskou vládu L. Fernandesem a P.M. Pintoem, jako zmocněnci,

- za slovenskou vládu B. Ricziovou, jako zmocněnkyní,

- za Komisi Evropských společenství D. Maidani a A. Steiblytė jakož i J. Enegrenem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. prosince 2010,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 18 SFEU a 21 SFEU, jakož i čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, s. 22).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi litevskou státní příslušnicí Malgožatou Runevič-Vardyn a jejím manželem, polským státním příslušníkem, Łukaszem Pawełem Wardynem na jedné straně a Vilniaus miesto savivaldybės administracija (Magistrát města Vilnius), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Ministerstvo spravedlnosti Litevské republiky), Valstybinė lietuvių kalbos komisija (národní komise pro litevský jazyk) a Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamentas Civilinės metrikacijos skyrius (oddělení matriky při právním odboru Magistrátu města Vilnius, dále jen „oddělení matriky města Vilnius“) na straně druhé, ve věci odmítnutí uvedeného oddělení změnit příjmení a jména žalobců v původním řízení, která jsou uvedena v dokladech o osobním stavu vydaných tímto oddělením.

Právní rámec

Právní úprava Unie

- 3 Dvanáctý a šestnáctý bod odůvodnění směrnice 2000/43 uvádějí:

„(12) Pro zajištění rozvoje demokratických a tolerantních společností, které umožňují účast všech jednotlivců bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, je třeba provést zvláštní akce v oblasti diskriminace na základě rasy nebo etnického původu, která by překračovala rámec přístupu k zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti a která by se vztahovala na oblasti, jako je výchova, sociální

ochrana včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče, sociální výhody a přístup ke zboží a službám a k jejich dodávkám.

[...]

(16) Je důležité chránit všechny fyzické osoby proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu. [...]"

4 Podle jejího článku 1 je „účelem směrnice [2000/43] stanovit rámec pro boj s diskriminací na základě rasy nebo etnického původu s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení“.

5 Článek 2 odst. 1 a 2 písm. b) této směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí, že neexistuje žádná přímá nebo nepřímá diskriminace na základě rasy nebo etnického původu.

2. Pro účely odstavce 1 se

[...]

b) nepřímou diskriminací rozumí případ, kdy by v důsledku navenek neutrálního předpisu, kritéria nebo zvyklosti byla znevýhodněna osoba určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami, ledaže uvedený předpis, kritérium nebo zvyklost je objektivně odůvodněn legitimním cílem a ledaže prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.“

6 Článek 3 odst. 1 uvedené směrnice definuje působnost této směrnice takto:

„V rámci pravomocí svěřených Společenství se tato směrnice vztahuje na všechny osoby z veřejného i soukromého sektoru včetně veřejných subjektů, pokud jde o

- a) podmínky přístupu k zaměstnání, samostatně výdělečné činnosti nebo do pracovního poměru včetně kritérií výběru a podmínek nábory, bez ohledu na obor činnosti a na úroveň profesní hierarchie, včetně pracovního postupu;
- b) přístup ke všem typům a úrovním odborného poradenství, odborného vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a rekvalifikace, včetně získávání praktických zkušeností;
- c) podmínky zaměstnání a pracovní podmínky včetně podmínek propouštění a odměňování;
- d) členství a účast v organizaci zaměstnanců nebo zaměstnavatelů nebo v jakékoli organizaci, jejíž členové vykonávají určité povolání, včetně výhod poskytovaných těmito organizacemi;
- e) sociální ochranu včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče;

- f) sociální výhody;
- g) vzdělání;
- h) přístup ke zboží a službám, které jsou k dispozici veřejnosti, včetně ubytování, a jejich dodávky.“

Vnitrostátní právní úprava

Ústava

- 7 Článek 14 Litevské ústavy zakotvuje, že úředním jazykem je litevština.

Občanský zákoník

- 8 Článek 2.20 odst. 1 litevského občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“) uvádí, že „každá osoba má právo mít jméno. Toto právo zahrnuje právo na příjmení, jedno nebo několik jmen a pseudonym.“

9 Článek 3.31 občanského zákoníku stanoví:

„Každý z manželů má právo ponechat si příjmení, které měl před sňatkem, zvolit si příjmení svého manžela nebo manželky jako společné příjmení nebo si zvolit obě příjmení, přičemž jméno manžela nebo manželky se připojí k vlastnímu jménu.“

10 Článek 3.281 občanského zákoníku stanoví, že doklady o osobním stavu jsou vystavovány, obnovovány, měněny, doplňovány nebo opravovány v souladu s předpisy upravujícími osobní stav, které byly vyhlášeny ministrem spravedlnosti.

11 Článek 3.282 občanského zákoníku stanoví, že „záznamy v dokladech o osobním stavu musí být provedeny v litevštině. Jméno, příjmení nebo toponymum se uvádějí v souladu s pravidly litevského jazyka.“

Předpisy upravující osobní stav

12 Bod 11 nařízení litevského ministra spravedlnosti č. IR 294 ze dne 22. července 2008, kterým se potvrzují předpisy upravující osobní stav (Žin., 2008, č. 88-3541) stanoví, že záznamy v dokladech o osobním stavu jsou prováděny v litevštině.

Pravidla týkající se občanských průkazů a cestovních pasů

- 13 Zákonn č. IX-577 ze dne 6. listopadu 2001 o občanských průkazech (Žin., 2001, č. 97-3417) v pozměněném znění (Žin., 2008, č. 76-3007) a zákon č. IX-590 ze dne 8. listopadu 2001 o cestovních pasech (Žin., 2001, č. 99-3524) v pozměněném znění (Žin., 2008, č. 87-3466), stanovují, že údaje v občanských průkazech a cestovních pasech musí být uvedeny litevskými znaky.
- 14 Body 1 až 3 nařízení Litevské nejvyšší Rady č. I-1031 ze dne 31. ledna 1991 o uvádění příjmení a jmen v cestovních pasech občanů Litevské republiky (Žin., 1991, č. 5-132) stanovují:

„1. V cestovním pase občana Litevské republiky se příjmení a jména uvádějí litevskými znaky v souladu se záznamem v litevštině uvedeným v cestovním pase nebo jiném dokladu totožnosti dotčené osoby, na jehož základě je jí cestovní pas vydáván.

2. V cestovním pase občana Litevské republiky se příjmení a jména osob jiného původu než litevského uvádějí litevskými znaky. Na základě písemné žádosti dotčené osoby a v souladu se stanovenými podmínkami jsou jména a příjmení přepisována:

- a) buď foneticky bez použití gramatických pravidel (tj. bez jakékoli litevské koncovky);

b) nebo foneticky s použitím gramatických pravidel (tj. s připojením litevských koncovek).

3. Jméno a příjmení jakékoliv osoby, která má státní příslušnost jiného státu, mohou být uvedeny v souladu se záznamem uvedeným v občánově cestovním pase vydaném uvedeným jiným státem nebo v jakémkoliv jiném dokladu, který jej nahrazuje.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Malgožata Runevič-Vardyn, která je žalobkyní v původním řízení, se narodila dne 20. března 1977 ve Vilniusu a je litevskou státní příslušnicí. Podle informací poskytnutých Soudnímu dvoru patří k polské menšině Litevské republiky, ale nemá polskou státní příslušnost.
- 16 Prohlašuje, že její rodiče jí dali polské jméno „Małgorzata“ a příjmení po otci „Runiewicz“.
- 17 Podle předkládacího rozhodnutí bylo v rodném listě žalobkyně v původním řízení, který jí byl vydán dne 14. června 1977, její jméno a příjmení zapsáno v litevské podobě, a sice „Malgožata Runevič“. Stejně jméno a stejné příjmení je uvedeno v novém rodném listě, který žalobkyni v původním řízení vydalo dne 9. září 2003 oddělení matriky města Vilnius, jakož i v litevském cestovním pase, který jí vydaly příslušné orgány dne 7. srpna 2002.

- 18 Podle vyjádření žalobců v původním řízení byl rodný list ze dne 14. června 1977 sepsán v azbuce, zatímco rodný list ze dne 9. září 2003 v latině a jméno a příjmení žalobkyně v původním řízení jsou v něm uvedeny v podobě „Malgożata Runevič“.
- 19 Žalobkyně v původním řízení také tvrdí, že oddělení matriky města Varšava jí dne 31. července 2006 vydalo polský rodný list. V tomto polském rodném listě jsou její jméno a příjmení uvedeny v souladu s polskými pravidly grafického zápisu, a sice „Małgorzata Runiewicz“. Žalobci v původním řízení uvádějí, že příslušné polské orgány vydaly také oddací list, v němž jsou jejich příjmení a jména přepsána v souladu s polskými pravidly grafického zápisu.
- 20 Poté, co žila a pracovala určitou dobu v Polsku, se žalobkyně v původním řízení dne 7. července 2007 vdala za žalobce v původním řízení. V oddacím listě vydaném oddělením matriky města Vilnius je „Łukasz Pawel Wardyn“ přepsán do podoby „Lukasz Pawel Wardyn“, a sice latinkou bez použití diakritických znamének, zatímco jméno jeho manželky je uvedeno v podobě „Malgożata Runevič-Vardyn“, což znamená, že byly použity pouze litevské znaky, k nimž nepatří písmeno „W“, a to i v případě příjmení jejího manžela připojeného k jejímu jménu.
- 21 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že žalobci v původním řízení v současné době bydlí se svým synem v Belgii.
- 22 Dne 16. srpna 2007 předložila žalobkyně v původním řízení oddělení matriky města Vilnius žádost o to, aby její jméno a příjmení uvedené v rodném listě, a sice „Malgożata Runevič“, byly změněny na „Małgorzata Runiewicz“ a aby její jméno a příjmení

uvedené v jejím oddacím listě, a sice „Malgożata Runevič-Vardyn“, byly změněny na „Małgorzata Runiewicz-Wardyn“.

- 23 Ve své odpovědi ze dne 19. září 2007 oddělení matriky města Vilnius informovalo žalobkyni v původním řízení o tom, že podle platné vnitrostátní právní úpravy nelze údaje uvedené v předmětných dokladech o osobním stavu změnit.
- 24 Žalobci v původním řízení podali žalobu k předkládajícímu soudu.
- 25 Ve svém rozhodnutí předkládající soud vychází z jednotlivých argumentů předložených žalobci v původním řízení na podporu této žaloby. Pokud jde o žalobce, uvádí, že podle něj představuje odmítnutí litevských orgánů přepsat v oddacím listě jeho jména do podoby, která je v souladu s polskými pravidly grafického záznamu, diskriminaci občana Unie, který se rozhodl uzavřít sňatek v jiném státě, než je stát jeho původu. Kdyby byl sňatek uzavřen v Polsku, byla by jeho jména zapsána v oddacím listě s použitím stejného grafického vyjádření, jako je grafické vyjádření použité v jeho rodném listě. Vzhledem k tomu, že písmeno „W“ v litevské abecedě oficiálně neexistuje, klade si žalobce v původním řízení otázku, proč litevské orgány zachovaly původní grafické vyjádření jeho příjmení, zatímco grafické vyjádření jeho jmen bylo změněno.
- 26 Předkládající soud rovněž konstatuje, že oddělení matriky města Vilnius a další zúčastnění se rovněž stavěli proti návrhu žalobců v původním řízení na změnu údajů uvedených v dokladech o osobním stavu.

27 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že dne 21. října 1999 vydal Ústavní soud rozhodnutí o slučitelnosti rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 1991 týkajícího se uvádění jmen a příjmení v cestovních pasech litevských občanů s Ústavou. Tento soud prohlásil, že v cestovním pase musí být jméno a příjmení osob uvedeny podle pravidel grafického záznamu státního úředníka jazyka, aby nebylo zpochybněno ústavní postavení tohoto jazyka.

28 Vzhledem k tomu, že Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas měl za to, že na otázky vznesené v rámci sporu, který mu byl předložen, týkající se především článků 18 SFEU a 21 SFEU, jakož i čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43, nemůže podat jasnou odpověď, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být s ohledem na ustanovení směrnice [...] 2000/43/ES [...] čl. 2 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice vykládán v tom smyslu, že zakazuje, aby členské státy nepřímo diskriminovaly osoby na základě jejich etnické příslušnosti v případě, kdy vnitrostátní právní úprava stanoví, že jejich jména a příjmení mohou být v dokladech o osobním stavu uváděna pouze s použitím grafických znaků státního jazyka?

2) Musí být s ohledem na ustanovení směrnice [...] 2000/43/ES [...] čl. 2 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice vykládán v tom smyslu, že zakazuje, aby členské státy nepřímo diskriminovaly osoby na základě jejich etnické příslušnosti v případě, kdy vnitrostátní právní úprava stanoví, že jména a příjmení osob odlišného národnostního původu nebo státní příslušnosti musí být v dokladech o osobním stavu uváděna latinkou, bez použití diakritických znamének, ligatur nebo jiných úprav latinky, jež jsou používány v jiných jazycích?

- 3) Musí být s ohledem na čl. [21] odst. 1 [SFEU], který stanoví, že každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, a s ohledem na čl. [18] první pododstavec [SFEU], který zakazuje diskriminaci na základě státní příslušnosti, vykládána tato ustanovení v tom smyslu, že brání členským státům, aby ve vnitrostátní právní úpravě stanovily, že jména a příjmení mohou být v dokladech o osobním stavu uváděna pouze s použitím grafických znaků státního jazyka?
- 4) Musí být s ohledem na čl. [21] odst. 1 [SFEU], který stanoví, že každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, a s ohledem na čl. [18] první pododstavec [SFEU], který zakazuje diskriminaci na základě státní příslušnosti, vykládána tato ustanovení v tom smyslu, že brání členským státům, aby ve vnitrostátní právní úpravě stanovily, že jména a příjmení osob odlišného národnostního původu nebo státní příslušnosti musí být v dokladech o osobním stavu uváděna latinkou, bez použití diakritických znamének, ligatur nebo jiných úprav latinky, jež jsou používány v jiných jazycích?“

K přípustnosti druhé a čtvrté předběžné otázky

- ²⁹ Úvodem je třeba uvést, že litevská vláda navrhuje Soudnímu dvoru, aby odmítl druhou a čtvrtou otázku jako nepřípustné. Podle této vlády byla předkládajícímu soudu předložena žaloba týkající se dvou žádostí žalobkyně v původním řízení, které se vztahují k jejímu rodnému listu a jejímu oddacímu listu, a nikoliv žaloba žalobce v původním řízení týkající se jeho oddacího listu. Za těchto okolností podle ní otázky týkající se přepisu jmen žalobce v původním řízení nesouvisí s konkrétní obtíží, kterou byl předkládající soud vyzván vyřešit. Tato vláda se domnívá, že Soudní dvůr by měl tudíž

odmítnout rozhodovat o těchto otázkách, neboť požadovaný výklad práva Unie nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení.

- 30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu práva Unie, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudky ze dne 15. prosince 1995, *Bosman*, C-415/93, *Recueil*, s. I-4921, bod 59 a ze dne 12. října 2010, *Rosenblatt*, C-45/09, *Sb. rozh. s. I-9391*, bod 32).
- 31 Kromě toho podle judikatury Soudního dvora platí, že článek 267 SFEU zavádí nesporné řízení, jež má charakter incidenčního řízení v rámci sporu probíhajícího před předkládajícím soudem, kdy účastníci původního řízení jsou pouze vyzváni, aby se vyjádřili v právním rámci vymezeném uvedeným soudem. V tomto kontextu Soudní dvůr uvedl, že pojmem „účastníci řízení“ čl. 23 odst. 1 statutu Soudního dvora rozumí pouze osoby, které mají postavení účastníků řízení ve sporu před vnitrostátním soudem (viz zejména rozsudek ze dne 1. března 1973, *Bollmann*, 62/72, *Recueil*, s. 269, bod 4, jakož i usnesení ze dne 12. září 2007, *Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia*, C-73/07, *Sb. rozh. s. I-7075*, bod 11).
- 32 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že žalobu mu podali oba žalobci v původním řízení, a nikoliv pouze žalobkyně v původním řízení a že uvedení žalobci navrhovali předkládajícímu soudu možnost položit otázky Soudnímu dvoru. Tyto otázky se týkaly jak odmítnutí změny příjmení a jména žalobkyně v původním řízení, tak změny přepisu jmen žalobce v původním řízení, která jsou uvedena v dokladech o osobním stavu, jež jim vydaly příslušné litevské orgány. Předběžné otázky předložené tímto soudem v rámci výkonu výlučné pravomoci, která je mu svěřena

článkem 267 SFEU, jakož i úvahy uvedené v předkládacím rozhodnutí, se týkají obou žalobců v původním řízení.

- 33 Je pravda, že s ohledem na úlohu, kterou Soudnímu dvoru svěřuje článek 267 SFEU, měl Soudní dvůr za to, že nemůže rozhodovat o otázce položené vnitrostátním soudem, pokud je zjevné, že výklad nebo posouzení platnosti právního pravidla Unie požadované vnitrostátním soudem nemají žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení (viz zejména rozsudek ze dne 26. října 1995, Furlanis, C-143/94, Recueil, s. I-3633, bod 12).
- 34 Nicméně s ohledem na informace obsažené v předkládacím rozhodnutí, zejména pak na ty, které jsou uvedeny v bodě 26 tohoto rozsudku a na vymezení, předkládajícím soudem, předmětu a rozsahu sporu, který před ním probíhá, není zjevné, že by výklad právních pravidel Unie požadovaných tímto soudem neměl žádný vztah k realitě a předmětu uvedeného sporu.
- 35 Proto musí být druhá a čtvrtá otázka považovány za přípustné.

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 36 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43 brání tomu, aby příslušné

orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepísána pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit přepis příjmení a jména osoby, v důsledku čehož tato příjmení a jména musí být přepsána pouze s použitím grafických znaků státního jazyka, bez diakritických znamének, ligatur nebo jiných úprav latinky používaných v jiných jazycích.

- 37 Litevská, česká, estonská, polská a slovenská vláda, jakož i Evropská komise, tvrdí, že vnitrostátní pravidla týkající se vydávání dokladů o osobním stavu nespádají do působnosti směrnice 2000/43, jak je vymezena v čl. 3 odst. 1 této směrnice. Podle nich žalobkyně v původním řízení nepředložila žádný důkaz o tom, že jí vznikla konkrétní obtíž z důvodu rasové nebo etnické příslušnosti v oblasti spadající do věcné působnosti směrnice 2000/43.
- 38 Naproti tomu žalobci v původním řízení zdůrazňují, že působnost směrnice 2000/43 je velmi široká a zahrnuje velkou část oblastí společenského života. Podle nich je nezbytné předkládat doklad totožnosti a různé druhy dokladů, osvědčení nebo diplomů k tomu, aby bylo možné vykonávat práva zakotvená touto směrnicí, mít možnost využívat zboží a služeb, jakož i dodávat a poskytovat veřejné zboží a služby, na které se vztahuje čl. 3 odst. 1 této směrnice.
- 39 Úvodem je třeba připomenout, že účelem směrnice 2000/43 je podle jejího článku 1 stanovit rámec pro boj s diskriminací na základě rasy nebo etnického původu s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení.

- 40 Podle šestnáctého bodu odůvodnění této směrnice je důležité chránit všechny fyzické osoby proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu.
- 41 Pokud jde o věcnou působnost směrnice 2000/43, z dvanáctého bodu odůvodnění této směrnice vyplývá, že pro zajištění rozvoje demokratických a tolerantních společností, které umožňují účast všech jednotlivců bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, je třeba provést zvláštní akci v oblasti diskriminace na základě rasy nebo etnického původu, která by překračovala rámec přístupu k zaměstnání a samostatně výdělečné činnosti a která by se vztahovala na takové oblasti, jako jsou oblasti uvedené v čl. 3 odst. 1 této směrnice.
- 42 Článek 3 odst. 1 směrnice 2000/43 stanoví, že v rámci pravomocí svěřených Společenství, které se mezitím stalo Evropskou unií, se uvedená směrnice vztahuje na všechny osoby z veřejného i soukromého sektoru včetně veřejných subjektů, pokud jde o oblasti taxativně vyjmenované v tomto ustanovení a uvedené v bodě 6 tohoto rozsudku.
- 43 Za těchto okolností je třeba uvést, že s ohledem na účel směrnice 2000/43 a povahu práv, které je jejím cílem chránit, jakož i na skutečnost, že tato směrnice je pouze vyjádřením zásady rovného zacházení, která je jednou z obecných zásad práva Unie uznanou článkem 21 Listiny základních práv Evropské unie, v dané oblasti, nemůže být působnost uvedené směrnice vymezena restriktivně.
- 44 Přesto z toho nevyplývá, že vnitrostátní právní úprava týkající se přepisu přijetí a jmen v dokladech o osobním stavu musí být považována za právní úpravu spadající do působnosti směrnice 2000/43.

- 45 I když je pravda, že čl. 3 odst. 1 písm. h) směrnice 2000/43 obecně zmiňuje přístup ke zboží a službám, jakož i dodávky zboží a poskytování služeb veřejnosti, jak uvádí generální advokát v bodě 58 stanoviska, nelze mít za to, že taková vnitrostátní právní úprava spadá pod pojem „služba“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 46 Kromě toho je třeba připomenout, že důvodová zpráva ke směrnici 2000/43, která byla přijata jednomyslně Radou Evropské unie v souladu s článkem 13 ES uvádí, že Rada nechtěla zohlednit pozměňovací návrh Evropského parlamentu, podle něhož by byl do seznamu činností vyjmenovaných v čl. 3 odst. 1 této směrnice začleněn „výkon funkcí jakékoliv entity nebo veřejného orgánu, včetně zachování pořádku, kontroly imigrace a právního a trestního systému“, takže by spadal do působnosti této směrnice.
- 47 I když tedy, jak vyplývá z bodu 43 tohoto rozsudku, platí, že působnost směrnice 2000/43, která je definována čl. 3 odst. 1 této směrnice, nesmí být vykládána restriktivně, nevztahuje se na takovou vnitrostátní právní úpravu, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která se týká přepisu příjmení a jmen v dokladech o osobním stavu.
- 48 Za těchto podmínek je třeba uvést, že vnitrostátní právní úprava, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu prepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, se týká situace, která nespadá do působnosti směrnice 2000/43.

Ke třetí a čtvrté otázce

- 49 Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda články 18 SFEU a 21 SFEU brání tomu, aby příslušné orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit přepis příjmení a jména osoby, v důsledku čehož tato příjmení a jména musí být přepisována pouze s použitím grafických znaků státního jazyka, bez diakritických znamének, ligatur a jakýchkoliv úprav latinky používaných v jiných jazycích.
- 50 Tyto otázky se týkají tří různých skutečností věci v původním řízení:
- návrhu žalobkyně v původním řízení, aby její rodné příjmení a jméno byly přepsány v rodném listě a oddacím listě do podoby, která je v souladu s polskými pravidly grafického záznamu, což znamená s použitím diakritických znamének používaných v polštině;
 - návrhů žalobců v původním řízení, aby příjmení žalobce v původním řízení, připojené k rodnému příjmení žalobkyně v původním řízení a uvedené v oddacím listě, bylo přepsáno do podoby, která je v souladu s polskými pravidly grafického záznamu, a
 - návrhu žalobce v původním řízení, aby jeho jména byla v uvedeném oddacím listě přepsána do podoby, která je v souladu s polskými pravidly grafického záznamu.

Úvodní poznámky k použitelným ustanovením práva Unie

- 51 Úvodem je třeba přezkoumat, zda v rozporu s tvrzením zejména litevské a české vlády situace žalobkyně v původním řízení, pokud jde o doklady o osobním stavu vydané příslušnými litevskými orgány, jež jsou předmětem sporu v původním řízení, spadá do působnosti práva Unie a zvláště ustanovení Smlouvy týkajících se občanství Unie.
- 52 Pokud jde o rodný list, litevská vláda zdůrazňuje zejména to, že se jedná o doklad o osobním stavu, který byl poprvé vydán dne 14. června 1977, tedy dávno před přistoupením Litevské republiky k Unii. Litevská vláda navíc uvádí, že se jedná o doklad vydaný litevskému státnímu příslušníkovi příslušnými orgány tohoto členského státu. Podle ní je tedy situace žalobkyně v původním řízení, pokud jde o její rodný list, čistě vnitrostátní situací. Tato vláda se proto domnívá, že návrh na změnu tohoto rodného listu podaný žalobkyní v původním řízení nespadá do časové ani věcné působnosti práva Unie, zejména pak ustanovení týkajících se občanství Unie.
- 53 Pokud jde o použití těchto ustanovení na projednávaný případ *ratione temporis*, je třeba uvést, že věc v původním řízení se netýká přiznání práv vyplývajících z práva Unie nabytých údajně před přistoupením Litevské republiky a vstupem ustanovení o občanství Unie v platnost ve vztahu k Litevské republice. Tato věc se týká tvrzení o současném diskriminačním zacházení s občanem Unie nebo o jeho současném omezování (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. července 2002, D’Hoop, C-224/98, Recueil, s. I-6191, bod 24).
- 54 Žalobkyně v původním řízení se totiž nedomáhá toho, aby její rodný list byl změněn se zpětným účinkem, ale žádá o to, aby za účelem usnadnění jejího volného pohybu jakožto občanky Unie – žalobkyně v původním řízení se po sňatku s polským státním

příslušníkem usadila v Belgii, kde porodila syna, který má dvojí občanství, litevské a polské – jí příslušné litevské orgány vydaly rodný list, v němž budou její rodné příjmení a jméno přepsány do podoby, která bude v souladu s polskými pravidly grafického záznamu.

- 55 Soudní dvůr již uvedl, že ustanovení o občanství Unie jsou použitelná od svého vstupu v platnost. Je tedy třeba mít za to, že se musí použít na současné účinky dříve vzniklých situací (výše uvedený rozsudek D'Hoop, bod 25).
- 56 Z toho vyplývá, že údajná diskriminace nebo omezení žalobkyně v původním řízení, pokud jde o odmítnutí změny přepisu jejího rodného příjmení a jména v rodném listě, mohou být v zásadě posuzovány podle ustanovení článků 18 SFEU a 21 SFEU.
- 57 Otázka použitelnosti ustanovení týkajících se občanství Unie *ratione temporis* nevystává, pokud jde o návrh na změnu oddacího listu žalobců v původním řízení vydaného dne 7. července 2007.
- 58 Co se týče otázky, zda návrh na změnu rodných listů a oddacího listu žalobkyně v původním řízení představuje čistě vnitrostátní situaci, která nespadá do působnosti práva Unie, jelikož se jedná o doklady o osobním stavu, které jí byly vydány příslušnými orgány členského státu původu, je třeba uvést, jak vyplývá z bodu 54 tohoto rozsudku, že žalobkyně v původním řízení, která využila svého práva na volný pohyb a pobyt, jež jí přiznává přímo článek 21 SFEU, si přeje, aby tyto doklady byly změněny, aby jí tak

byl usnadněn výkon uvedeného práva. Svůj návrh opírá zejména o článek 21 SFEU, když poukazuje na obtíže způsobené tím, že využívá práv přiznaných těmito ustanoveními, jelikož musí používat doklady o osobním stavu, v nichž její příjmení a jméno nejsou uvedeny v polské podobě, a proto neodrážejí povahu jejího vztahu k žalobci v původním řízení ani k jejímu synovi.

- 59 V tomto ohledu je třeba připomenout, že článek 20 SFEU přiznává každé osobě, která má státní příslušnost členského státu, status občana Unie (viz zejména výše uvedený rozsudek *D'Hoop*, bod 27 a rozsudek ze dne 8. března 2011, *Ruiz Zambrano*, C-34/09, Sb. rozh. s. I-1177, bod 40). Žalobkyně v původním řízení, která má státní příslušnost členského státu, má tento status.
- 60 Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr uznal význam, který primární právo přisuzuje statusu občanství Unie, opakovaně uvedl, že status občana Unie je předurčen být základním statutem státních příslušníků členských států (viz rozsudky ze dne 17. září 2002, *Baumbast a R*, C-413/99, Recueil, s. I-7091, bod 82; ze dne 2. března 2010, *Rottmann*, C-135/08, Sb. rozh. s. I-1449, body 43 a 56, jakož i výše uvedený rozsudek *Ruiz Zambrano*, bod 41).
- 61 Tento status umožňuje těm z takových občanů, kteří se nacházejí ve stejné situaci, požívat v oblasti, která je ve věcné působnosti Smlouvy, bez ohledu na jejich státní příslušnosti a s výhradou výjimek výslovně stanovených v tomto ohledu, stejného právního zacházení (viz zejména rozsudek ze dne 20. září 2001, *Grzelczyk*, C-184/99, Recueil, s. I-6193, bod 31).
- 62 Mezi situace, které spadají do věcné působnosti práva Společenství, patří ty, které se týkají výkonu základních svobod zaručených Smlouvou, zejména těch, které souvisejí se svobodou pohybu a pobytu na území členských států, jak byla přiznána článkem 21 SFEU (viz výše uvedené rozsudky *Grzelczyk*, bod 33 a *D'Hoop*, bod 29).

- 63 I když za současného stavu práva Unie spadají pravidla upravující přepis příjmení a jména osoby v dokladech o osobním stavu do pravomoci členských států, musí členské státy nicméně při výkonu této pravomoci dodržovat právo Unie a zvláště ustanovení Smlouvy týkající se svobody pohybovat se a pobývat na území členských států přiznané každému občanovi Unie (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 2. října 2003, Garcia Avello, C-148/02, Recueil, s. I-11613, body 25 a 26; ze dne 14. října 2008, Grunkin a Paul, C-353/06, Sb. rozh. s. I-7639, bod 16, jakož i ze dne 22. prosince 2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, Sb. rozh. s. I-13693, body 38 a 39).
- 64 Ve věci v původním řízení je nesporné, že oba žalobci v původním řízení jakožto občané Unie využili své svobody pohybovat se a pobývat v jiných členských státech než v členských státech jejich původu.
- 65 Vzhledem k tomu, že článek 21 SFEU obsahuje nejen právo pohybovat se a pobývat na území členských států, ale jak vyplývá z bodů 61 a 62 tohoto rozsudku a jak uvedla Komise ve svém vyjádření, také zákaz jakékoliv diskriminace na základě státní příslušnosti, je třeba přezkoumat odmítnutí příslušných orgánů členského státu změnit doklady o osobním stavu za takových okolností, jako jsou okolnosti v původním řízení, s ohledem na toto ustanovení.

K existenci omezení volného pohybu

- 66 Úvodem je třeba uvést, že jméno a příjmení osoby je základním prvkem její totožnosti a jejího soukromého života, jehož ochrana je zakotvena v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv

a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950. I když je článek 8 této úmluvy neuvádí výslovně, jméno a příjmení osoby se nicméně týkají jejího soukromého a rodinného života jako prostředek osobní identifikace a spojení s rodinou (viz zejména výše uvedený rozsudek Sayn-Wittgenstein, bod 52 a citovaná judikatura).

- 67 Vzhledem k tomu, že občanu Unie musí být ve všech členských státech přiznáno totéž právní zacházení jako to, které se přiznává státním příslušníkům těchto členských států nacházejícím se v téže situaci, bylo by neslučitelné se svobodou volného pohybu, aby se na něj použilo méně příznivé zacházení v členském státě, jehož je státním příslušníkem, než jakého by požíval, kdyby nevyužil možností poskytnutých Smlouvou v oblasti volného pohybu (výše uvedený rozsudek D'Hoop, bod 30).
- 68 Soudní dvůr již uvedl, že vnitrostátní právní úprava, která znevýhodňuje některé státní příslušníky pouze proto, že využili své svobody pohybu a pobytu v jiném členském státě, představuje omezení svobod, které čl. 21 odst. 1 SFEU přiznává každému občanu Unie (viz zejména výše uvedené rozsudky Grunkin a Paul, bod 21, jakož i Sayn-Wittgenstein, bod 53).
- 69 Pokud jde zaprvé o návrh žalobkyně v původním řízení na změnu jejího jména a rodinného příjmení v rodných listech a oddacím listě vydaných oddělením matriky města Vilnius, je třeba uvést, že pokud se občan přemístí do jiného členského státu a poté uzavře sňatek se státním příslušníkem tohoto jiného státu, skutečnost, že příjmení tohoto občana, které měl před uzavřením sňatku, a jeho jméno mohou být změněny a přepsány v dokladech o osobním stavu členského státu původu tohoto občana pouze s použitím grafických znaků jazyka tohoto státu původu, nepředstavuje méně příznivé zacházení, než jaké požíval před využitím možností poskytnutých Smlouvou v oblasti pohybu osob.

- 70 Proto neexistence takového práva nemůže odradit občana Unie od toho, aby vykonal svá práva na pohyb přiznaná článkem 21 SFEU a v tomto rozsahu nepředstavuje omezení. Ve všech dokladech, které byly vydány žalobkyni v původním řízení příslušnými litevskými orgány a jež jsou předmětem žaloby v původním řízení, jsou totiž jméno a rodné příjmení zaznamenané při narození přepsány jednotným způsobem, takže se nejedná o omezení výkonu uvedených práv.
- 71 Z toho vyplývá, že článek 21 SFEU nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit příjmení jednoho ze svých státních příslušníků, které měl před uzavřením sňatku, a jeho jméno, pokud toto příjmení a jméno byly zaznamenány při narození podle uvedené vnitrostátní právní úpravy.
- 72 Zadruhé ohledně návrhů žalobců v původním řízení na změnu týkající se připojení příjmení manžela k rodnému příjmení žalobkyně v původním řízení v oddacím listě je třeba připomenout, že toto připojení bylo provedeno na výslovnou žádost žalobců v původním řízení v souladu s platnou litevskou právní úpravou.
- 73 Mnohé činnosti každodenního života ve veřejné i soukromé oblasti vyžadují předložení důkazu o své totožnosti a dále, pokud se jedná o rodinu, důkaz o povaze rodinných vztahů mezi jednotlivými členy rodiny. Takový pár tvořený občany Unie, jako je pár v původním řízení, který žije a pracuje v jiném členském státě, než jsou členské státy jeho původu, musí v souladu s ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/

EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46) mít možnost prokázat vztah, který mezi nimi existuje.

⁷⁴ Je pravda, že různé způsoby pravopisu jména a rodného příjmení žalobkyně v původním řízení v dokladech o osobním stavu vydaných litevskými a polskými orgány vyplývají z její dobrovolné volby a jako takové nepředstavují omezení jejího práva na volný pohyb a pobyt. Nelze však vyloučit, že okolnost, že v oddacím listě je příjmení jejího manžela připojeno k jejímu rodnému příjmení v podobě, která neodpovídá jeho příjmení, jak bylo zaznamenáno v členského státě jeho původu, ostatně ani jak bylo přepsáno u žalobce v původním řízení v tomtéž oddacím listě, může způsobit dotčeným osobám obtíže.

⁷⁵ Takové obtíže mohou totiž vzniknout z důvodu rozdílného přepisu téhož příjmení použitého u obou osob téhož páru (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Garcia Avello, bod 36, jakož i Sayn-Wittgenstein, body 55 a 66).

⁷⁶ Nicméně podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že k tomu, aby odmítnutí změny společného příjmení žalobců v původním řízení na základě předmětné vnitrostátní právní úpravy představovalo omezení svobod přiznaných článkem 21 SFEU, musí být způsobilé vyvolat na straně dotčených osob „značné“ administrativní, pracovní a soukromé „obtíže“ (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Garcia Avello, bod 36; Grunkin a Paul, body 23 až 28, jakož i Sayn-Wittgenstein, body 67, 69 a 70).

77 Je tedy věcí předkládajícího soudu, aby určil, zda existuje pro takovou rodinu, jako je rodina žalobců v původním řízení, konkrétní nebezpečí, že z důvodu odmítnutí příslušných orgánů změnit v grafickém vyjádření příjmení jednoho z členů této rodiny písmeno „V“ na písmeno „W“, budou muset rozptýlovat pochybnosti ohledně jejich totožnosti, jakož i pravosti dokladů, které předloží. Pokud za okolností věci v původním řízení uvedené odmítnutí implikuje možnost, že bude zpochybněna pravdivost údajů obsažených v těchto dokladech a že bude zpochybněna totožnost této rodiny a vztah, který mezi jejími členy existuje, může to mít významné následky, mimo jiné pokud jde o výkon práva na pobyt přiznaný přímo článkem 21 SFEU (viz rovněž v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Garcia Avello, bod 36 a Sayn-Wittgenstein, body 55 a 66 až 70).

78 Je proto věcí předkládajícího soudu, aby určil, zda odmítnutí příslušných orgánů členského státu učiněné v souladu s vnitrostátní právní úpravou změnit oddací list páru tvořenému občany Unie tak, aby společné příjmení obou manželů bylo přepsáno jedním jednotně, jednak v podobě odpovídající pravidlům grafického záznamu členského státu původu manžela, o jehož příjmení se jedná, může na straně dotyčných osob vyvolat značné administrativní, pracovní a soukromé obtíže. Pokud tomu tak je, jedná se o omezení svobod, které článek 21 SFEU přiznává každému občanu Unie.

79 Zatřetí k návrhu žalobce v původním řízení na to, aby jeho jména byla přepsána v oddacím listě vydaném oddělením matriky města Vilnius do podoby, která je v souladu s polskými pravidly grafického záznamu, a sice „Łukasz Paweł“, je třeba připomenout, že tato jména byla přepsána v uvedeném oddacím listě do podoby „Łukasz Paweł“. Rozdíl mezi uvedenými přepisy spočívá v neuvedení diakritických znamének, která se nepoužívají v litevském jazyce.

- 80 V tomto ohledu žalobce v původním řízení a polská vláda tvrdí, že jakákoliv změna provedená orgány členského státu, která se týká původního pravopisu jména nebo příjmení osoby uvedených v dokladech o osobním stavu, které vydaly orgány členského státu původu této osoby, může mít nepříznivé následky bez ohledu na to, zda změna spočívá v novém přepisu tohoto jména nebo příjmení nebo, zda vyplývá pouze z neuvedení diakritických znamének v tomto jméně a příjmení. Podle jejich tvrzení tím totiž může být ovlivněna výslovnost jména nebo příjmení a neuvedení diakritického znaménka může v určitých případech vytvořit také jiné jméno.
- 81 Jak nicméně uvedl generální advokát v bodě 96 svého stanoviska, diakritická znaménka jsou často opomíjena v mnohých činnostech každodenního života z technických důvodů, jako jsou důvody spojené zejména s objektivními omezeními, která jsou vlastní určitým počítačovým systémům. Kromě toho pro osobu, která neovládá cizí jazyk, je význam diakritických znamének často neznámý a ani si jich nevšímá. Je málo pravděpodobné, že by neuvedení takových znamének mohlo samo o sobě způsobit dotčené osobě skutečné a značné obtíže ve smyslu judikatury uvedené v bodě 76 tohoto rozsudku, které by mohly vést ke vzniku pochybností o totožnosti, jakož i o pravosti dokladů předložených touto osobou nebo o pravdivosti údajů v nich obsažených.
- 82 Z toho vyplývá, že odmítnutí příslušných orgánů členského státu učiněné na základě platné vnitrostátní právní úpravy, které se týká změny oddacího listu občana Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu, přepsat jména uvedeného občana v tomto oddacím listě s použitím diakritických znamének, jaká byla zaznamenána v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem jeho původu, a v podobě, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka tohoto státu jeho původu, nepředstavuje za takové situace, jako je situace v původním řízení, omezení svobod, které článek 21 SFEU přiznává každému občanu Unie.

K existenci odůvodnění omezení svobody pohybu a pobytu občanů Unie

- 83 Pro případ, že by předkládající soud došel k závěru, že odmítnutí změny společného příjmení žalobců v původním řízení je v rozporu s článkem 21 SFEU, je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou může být překážka svobodě pohybu osob odůvodněna pouze tehdy, když se zakládá na objektivních hlediscích a je přiměřená cíli legitimně sledovanému vnitrostátním právem (viz zejména výše uvedené rozsudky Grunkin a Paul, bod 29, jakož i Sayn-Wittgenstein, bod 81).
- 84 Podle některých vlád, které předložily vyjádření Soudnímu dvoru, je členský stát oprávněn dbát na ochranu státního úředního jazyka za účelem zachování národní jednoty a sociální soudržnosti. Litevská vláda zvláště zdůrazňuje, že litevský jazyk představuje ústavní hodnotu, která zachovává národní identitu, přispívá k integraci občanů, zajišťuje vyjádření státní svrchovanosti, nedělitelnosti státu, jakož i fungování státní služby a služeb poskytovaných územně správními celky.
- 85 V tomto ohledu je třeba připomenout, že ustanovení práva Unie nebrání přijetí politiky, jejímž cílem je ochrana a podpora jazyka členského státu, který je státním jazykem a zároveň prvním úředním jazykem (viz rozsudek ze dne 28. listopadu 1989, Groener, C-379/87, Recueil, s. 3967, bod 19).
- 86 Podle čl. 3 odst. 3 čtvrtého pododstavce SEU, jakož i podle článku 22 Listiny základních práv Evropské unie, totiž Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost. Podle čl. 4 odst. 2 SEU Unie ctí také národní identitu svých členských států, jejíž součástí je rovněž ochrana státního úředního jazyka.

- 87 Z toho vyplývá, že cíl sledovaný takovou vnitrostátní právní úpravou, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která chce chránit státní úřední jazyk tím, že ukládá pravidla grafického záznamu stanovená v tomto jazyce, v zásadě představuje legitimní cíl, který může odůvodnit omezení práv na volný pohyb a pobyt stanovených v článku 21 SFEU a může být zohledněn při vážení legitimních zájmů a uvedených práv přiznaných právem Unie.
- 88 Taková opatření omezující základní svobodu, jako je opatření stanovené v článku 21 SFEU, mohou být však odůvodněna objektivními důvody pouze tehdy, pokud jsou nezbytná pro ochranu zájmů, které mají zaručit, a pouze v rozsahu, v němž těchto cílů nemůže být dosaženo méně omezujícími opatřeními (viz výše uvedený rozsudek Sayn-Wittgenstein, bod 90 a citovaná judikatura).
- 89 Jak vyplývá z bodu 66 tohoto rozsudku, přijetí osoby je základním prvkem její totožnosti a jejího soukromého života, jehož ochrana je zakotvena v článku 7 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
- 90 Navíc v rámci práva Unie byl uznán význam zajištění ochrany rodinného života občanů Unie za účelem odstranění překážek využívání základních svobod zaručených Smlouvou (viz rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, Recueil, s. I-5257, bod 98).
- 91 Pokud bude prokázáno, že odmítnutí změny společného jména páru tvořeného občany Unie, které je předmětem původního řízení, těmto a jejich rodině způsobuje značné administrativní, pracovní a soukromé obtíže, bude věcí předkládajícího soudu, aby určil, zda takové odmítnutí zachovává spravedlivou rovnováhu mezi dotčenými zájmy, a sice mezi právem žalobců v původním řízení na soukromý a rodinný

život a legitimní ochranou svého státního úředního jazyka a svých tradic dotčeným členským státem.

- 92 Pokud jde o změnu polského příjmení „Wardyn“ na „Vardyn“ v oddacím listě, mohl by nepřiměřený charakter zamítnutí žádostí o změnu, podaných žalobci v původním řízení, ze strany oddělení matriky města Vilnius v tomto ohledu případně vyplývat ze skutečnosti, že toto oddělení přepsalo uvedené jméno žalobce v původním řízení v témže oddacím listě v souladu s předmětnými polskými pravidly grafického záznamu.
- 93 Kromě toho je třeba konstatovat, že podle informací poskytnutých Soudnímu dvoru mohou být příjmení státních příslušníků jiných členských států v Litvě přepsána s použitím písmen latinky, která neexistují v litevské abecedě. Okolnost, že v oddacím listě začíná příjmení žalobce v původním řízení písmenem „W“, které neexistuje v litevské abecedě, je toho ostatně důkazem.
- 94 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí a čtvrtou otázku odpovědět tak, že článek 21 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že
- nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit v rodných listech a oddacím listě jednoho ze svých státních příslušníků jeho příjmení a jméno podle pravidel grafického záznamu jiného členského státu;

- nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu za takových okolností, jako jsou okolnosti dané ve věci v původním řízení, a podle téže právní úpravy, odmítly změnit společné příjmení manželského páru tvořeného občany Unie uvedené v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem původu jednoho z těchto občanů, do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu posledně uvedeného státu, za podmínky, že toto odmítnutí nezpůsobuje uvedeným občanům Unie značné administrativní, pracovní a soukromé obtíže, což přísluší určit předkládajícímu soudu. Pokud se ukáže, že tomu tak je, přísluší rovněž tomuto soudu, aby ověřil, zda je odmítnutí změny nezbytné k ochraně zájmů, jejichž zaručení je cílem vnitrostátní právní úpravy a přiměřeně legitimně sledovanému cíli;

- nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu za takových okolností, jako jsou okolnosti dané ve věci v původním řízení, a podle téže právní úpravy odmítly změnit oddací list občana Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu, tak aby jména uvedeného občana byla v tomto oddacím listě přepsána s použitím diakritických znamének, jaká byla zaznamenána v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem jeho původu, a v podobě, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka posledně uvedeného státu.

K nákladům řízení

- ⁹⁵ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Vnitrostátní právní úprava, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, se týká situace, která nespadá do působnosti směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.**

- 2) **Článek 21 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že**
 - **nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu v souladu s vnitrostátní právní úpravou, která stanoví, že příjmení a jména osoby mohou být v dokladech o osobním stavu tohoto státu přepisována pouze do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka, odmítly změnit v rodných listech a oddacím listě jednoho ze svých státních příslušníků jeho příjmení a jméno podle pravidel grafického záznamu jiného členského státu,**

 - **nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu za takových okolností, jako jsou okolnosti dané ve věci v původním řízení, a podle téže právní úpravy, odmítly změnit společné příjmení manželského páru tvořeného občany Unie uvedené v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem původu jednoho z těchto občanů, do podoby, která je v souladu s pravidly grafického záznamu posledně uvedeného státu, za podmínky, že toto odmítnutí nepůsobuje uvedeným občanům Unie značné administrativní, pracovní a soukromé obtíže, což přísluší určit předkládajícímu soudu. Pokud se ukáže, že tomu tak je, přísluší rovněž tomuto soudu, aby**

ověřil, zda je odmítnutí změny nezbytné k ochraně zájmů, jejichž zaručení je cílem vnitrostátní právní úpravy a přiměřené legitimně sledovanému cíli,

- **nebrání tomu, aby příslušné orgány členského státu za takových okolností, jako jsou okolnosti dané ve věci v původním řízení, a podle téže právní úpravy odmítly změnit oddací list občana Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu, tak aby jména uvedeného občana byla v tomto oddacím listě přepsána s použitím diakritických znamének, jaká byla zaznamenána v dokladech o osobním stavu vydaných členským státem jeho původu, a v podobě, která je v souladu s pravidly grafického záznamu státního úředního jazyka posledně uvedeného státu.**

Podpisy.